

Slovenski dom

Stev. 59

V Ljubljani, torek 12. marca 1940

Leto V

Mirovna pogajanja med Finci in Sovjeti še trajajo

Zdi se, da so Sovjeti precej omilili svoje prvotne zahteve zaradi včerajšnje angleške izjave o pomoči za Finsko

London, 12. marca. o. Jutranje poročilo finske vlade iz Helsinkija pravi, da se pogajanja za premirje med Finsko in Sovjeti v Moskvi še vedno nadaljujejo in da doslej ni bil sprejet še noben odločen sklep glede sovjetskih predlogov. Finsko odposlanstvo se ni odpotovalo iz Moskve.

Helsinki (Reuter), 12. marca. m. Včeraj popoldne se je finska delegacija prvokrat sestala s sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve Molotovim. Iz zanesljivih virov se izve, da do sporazuma še ni prišlo. Opazovalci pa pravijo, da so izglezi za mir in za nadaljevanje sovražnosti popolnoma enaki.

Finska poslanska zbornica je bila sredi sklica na za izredno sejo in je pozno v noč razpravljala o sovjetskih zahtevah. Sredi je bilo sporočeno, da bo odločitev sprejeta ponoči ali danes jutraj.

Po neuradnih vestih so Sovjeti na pritisk Nemčije, ki se boji, da bi Anglija in Francija poslali Fincem vsaj potrebno pomoč, kakor je to zagotovil včeraj v imenu angleške vlade predsednik Chamberlain, znatno spremenili in omilili svoje zahteve. Njihove nove zahteve bi bile:

1. Finska naj odstopi Sovjetom zasedeno ozemlje na Karelijski otok, toda brez Viborga.
2. Popravilo meje pri reki Taipali.
3. Na ozemlju severovzhodno od Ladoškega jezera naj se meja popravi tako, da bi Sovjeti dobili Suojarvi.
4. Finci naj bi prepustili Sovjetom polotok Rihaki, pač pa bi jim Sovjeti pustili Petsamo. Zasedeno ozemlje pri Petsamu bi Sovjeti izpraznili, tako da bi ozemlje, na katerem leže veliki rudniki niklja, ostalo Finski.
5. Finci naj puste Sovjetom urediti letalsko oporišče pri Hangou, in sicer, da Rusija zahteva od Fincev, naj ji odstopijo otok Uta, ki leži pri vzhodu v Finski zaliv med polotokom Hangoe in Aalandskimi otoki. Otok Uta naj bi Finci odstopili Sovjetom za 25 do 30 let namesto trdnjave Hangoeja.

Trdijo, da je v Moskvi v glavnem prišlo do sporazuma. Pač pa govore o poročilih, ki naj bi jih Sovjeti dali za neodvisnost in nedotakljivost Finske. Velikih težav ni, prav gotovo pa ne takih, kakor so bile lani jeseni. Sovjeti so menda tudi odnehal od zahteve, da bi moral biti njihov opreda Kuusinen, član finske vlade.

Po govoricah, ki se uporno širijo v političnih krogih v Helsinkiju, so najkločivejša vprašanja sovjetsko-finskih pogajanj sledeča:

1. vprašanje železnice, ki teče severovzhodno od Viborga do sovjetske meje;
2. bodoči politični in vojaški red na Finskem;
3. vprašanje Hangoja.

List »Helsinki Samomati«, ki v glavnem izraža stališče vladnih krogov, piše, da se morata zahodni velesili v zvezi s finsko-sovjetskim spopadom odločiti, kakšno bo njuno stališče. Razumeti morata potrebo, da se je treba odločiti z ozirom na možnost novega poprišča sedanje vojne. Stockholm, 12. marca. Posebni dopisnik agencije »Stefani« v Stockholmu poroča, o naslednjih podrobnostih o pogajanjih v Moskvi:

Finska vlada in maršal Mannerheim sta podrobno obveščena o ruskih mirovnih pogojih. To se vidi iz dejstva, da so finski delegati takoj po izročitvi pogojev odpotovali v Helsinkij. Tuji diplomatični predstavniki, ki so imeli priliko sestati se s finskimi delegati v Moskvi, gledajo z zaupanjem na potek pogajanj. Zdi se, da je Rusija odstopila od prvotne zahteve glede Hangoja in da

se je zadovoljila z malimi otoki med Hangöjem in Aalandskimi otoki, kar bo vsekakor omogočilo ugoden izid pogajanj. Ruski pogoji so brezobzirni in ne dovoljujejo v tem oziru nobene razprave. Finci morajo ali v celoti sprejeti ali odkloniti pogoje v roku, ki po gotovih obvestilih traja 30 ur. Dalje trdijo, da je maršal Mannerheim v začetku nastopotal kakršnimkoli pogajanjem z Rusi, da je pa nazadnje pristal z ozirom na uradno sporočilo, ki ga je finska vlada sprejela o Franciji in Angliji, da ne moreta učinkovito prihiteti Finski na pomoč prej kakor v šestih mesecih. Francoska in Anglija sta obrazložili finski vladi, zakaj ne moreta priti Finski na pomoč čez Petsamo.

Poročili iz Moskve je sovjetsko letalstvo bombardiralo v toku včerajšnjega dneva petkrat postajo in pristanišče v Helsinkiju. Tukaj vlada veliko nezadovoljstvo javnega mnenja proti Angliji in Franciji, ki obtožujeta Švedsko, da je ona kriva zaradi obupnega položaja, v katerem se nahaja danes Finska.

Po nenadnem obisku nemškega zunanjega ministra v Rimu

Italija ne misli izdatneje pomagati Nemčiji v sedanji vojni

Rim, 12. marca. o. Nemški zunanji minister von Ribbentrop je sinoči ob 21.30 odpotoval iz Rima. Na postaji se je od njega poslovil italijanski zunanji minister grof Ciano, nemški poslanik v Rimu in vodilni člani italijanske fašistske stranke. Pač pa bo ostal dalje čase v Rimu Ribbentropov gospodarski sodelavec dr. Clodius s skupino strokovnjakov in se bo z italijanskimi zastopniki pogajal o raznih gospodarskih vprašanjih, zlasti o novi ureditvi izvoza nemškega premoga v Italijo.

O obisku nemškega zunanjega ministra v Rimu je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da je Mussolini v navzočnosti zunanjega ministra Ciana in nemškega poslanika Mackenzena sprejel v Beneški palači Ribbentropa in se z njim poldrugo uro pristrčno razgovarjal. Razgovor je veljal pregledu mednarodnega položaja in je potekel v duhu in okviru zveze in pogodb med Italijo in Nemčijo.

Nemški zunanji minister je bil na lastno prošnjo sprejet včeraj popoldne tudi pri sv. Očetu Piju XII., s katerim se je razgovarjal 65 minut, nato pa je obiskal vatikanskega državnega tajnika Maglioneja. Sprejet je bil tudi pri italijanskem kralju in cesarju.

V poučenih italijanskih krogih trdijo, da je Ribbentropov obisk v Rimu imel namene samo izvedeti Mussolinijevo sodbo o vseh važnih evropskih vprašanjih, zlasti glede bodočega razmerja med Finsko

in Sovjeti, če bi se vojna nadaljevala in če bi Anglija in Francija poslali Fincem vojaško pomoč, s čimer bi Nemčija dobila novo fronto na severu Tridjo, da je edino, kar je Ribbentrop zvedel, bilo, da bo Italija še naprej čučela čakala novih dogodkov, da pa ni mislila na to, da bi kaj aktivneje pomagala Nemčiji v sedanji vojni. Kot dokaz za to navajajo pisanje lista »Il Telegrafo«, ki je glasilo zunanjega ministra Ciana. List je očito po višjem naročilu prinesel članek v katerem razpravlja o obisku nemškega zunanjega ministra in pravi, da je nemški odposlanec premoder, da bi prosil Mussolinija, naj Italija spremeni svoje dosedanje stališče. Res je pa, da je Ribbentrop Mussoliniju sporočil v glavnih obrisih Hitlerjeve vojne načrte. Zdi se pa, da je Ribbentrop izročil italijanskemu ministrskemu predsedniku spomenico za Rooseveltovega odposlanca Wellesa, ki bo 15. marca spet obiskal Rim in imel še en posvet z Mussolinijem.

Glede Ribbentropovega obiska pri papežu trdijo, da je veljal pritožbam, ki jih ima nemška vlada glede sv. Stolice zaradi Poljske. Skušal naj bi bil doseči, da bi Vatikan nehal pošiljati v svet poročila o strahotah, ki jih trpe katoličani v zasedenih krajih. Če bi sv. Stolica Nemčiji ustregla v tem, bi bila Nemčija pripravljena znosneje ravnati s Cerkvijo na Poljskem. Razen tega naj bi bil skušal Ribbentrop pridobiti cerkvene kroge za nekatere korake v prilog nemških mirovnih konzultacij.

Posveti Rooseveltovega odposlanca v Londonu

London, 12. marca. o. Odposlanec ameriškega predsednika Roosevelta je bil včeraj dopoldne sprejet pri angleškem kralju Juriju VI. Kralj in kraljica sta mu popoldne priredila čajanko.

S predsednikom angleške vlade Chamberlainom in zunanjim ministrom Halifaxom je imel Welles včeraj posvet, ki je trajal 85 minut.

Nemški pogoji glede potapljanja neutralnih ladij

Berlin, 12. marca. Nemška vlada je izdala uradno sporočilo, da njene podmornice ne bodo potapljale neutralnih ladij, če ne bodo te ladje v angleškem ali francoskem oboroženem epremstvu, če bodo plule s pravilno razsvetljavo in če se bodo ustavile na vsak klic nemških podmornic in pa seveda, če ne bodo vozile blaga za Anglijo in Francijo.

Norveški socialisti za boj proti komunizmu

Oslo, 12. marca. Havas: Norveška javnost spremlja z največjim zanimanjem vesti, ki prihajajo iz Moskve. Norveški tisk soglasno priznava, da ima Finska po junaškem odporu pravico, da sama odloča o svoji usodi. Listi pobijajo vesti razširjene v inozemstvu, da Švedska in Norveška pritiskata na finsko vlado. »Arbeiter Bladet« glasilu norveške socialistične stranke sodi, da se ni treba vdajati nobenim utvaram o tem, kaj pripravljajo ruski komunisti Norveški, ter mora zato norveški narod nuditi Fincem še naprej čim učinkovitejšo pomoč. Norveška socialistična stranka je sprejela resolucijo, v kateri izjavlja, da je ena najvažnejših nalog socialističnega gibanja boriti se za pravičen in trajen mir v Evropi. Socialistična stranka je v boju, ki danes poteka v Evropi, za demokracijo in svobodo ter proti vsem diktatorskim sistemom in nasilju. Resolucija se končuje s pozivom, naj se nudi Finski čimprej učinkovita pomoč, pri čemur naj se Norveška uradno drži načel nevtralnosti.

V Budimpešti so se začela včeraj pogajanja o novi ureditvi kulturnega sodelovanja med Nemčijo in Madžarsko. Ta pogajanja so se začela v času velikih madžarsko-francoskih kulturnih manifestacij, za katere je dalo povod gostovanje slovitega francoskega gledališča »Comedie française« v madžarski prestolnici.

Italijo in Nemčijo, ker nima Nemčija niti zdaleč na razpolago zadosti vagonov za prevoz.

Bivši narodni poslanec Doberšek pred velikim senatom

Maribor, 11. marca.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča je danes tajna razprava po zaščiti države proti biševemu narodnemu poslancu in upokojenemu učitelju, 51-letnemu Karlu Doberšku iz Prevalj, ter njegovim soobtožencem: 31-letnemu delavcu Matežu Vavčetu s Preškega vrha, 46-letnemu posestniku Benju Kotniku iz Podkrajja in 50-letnemu posestniku Adolfu Krautbergerju s Preškega vrh pri Guštanju. Zagovarjajo se zaradi izdajanja in širjenja prepovedanih letakov in brošur komunistične vsebine, in sicer znanega letaka »Vsemu delovnemu ljudstvu Slovenije« in »Kaj hočemo ter zaradi brošur »Proletarij vseh dežel, združite se«, »Proučitev zgodovine VKS«. Obtoženi so zaradi zločinstva po čl. 3 ter prestopka po čl. 4 in 5 zakona o zaščiti javne varnosti ter reda v državi; Doberšek Karl pa še povrh zaradi zločinstva po čl. 1, toč. 1 in zaradi zločinstva po čl. 3 zakona o zaščiti države; Vavčev Matež pa tudi zaradi zločinstva po čl. 1, toč. 6 zakona o zaščiti države.

Jesenice

Novi plavž KID na Jesenicah je že več tednov mrzel. Pred tedni so se opazili, da ogenj ne raztopi rude do tekočega stanja. Vsi poskusi niso nič pomagali in je bilo treba plavž ugasniti, pri čemer se je napol raztopljena masa spet strdila. To strjeno maso sedaj z razstreljevanjem odstranjujejo. Da bi ugotovili vzroke te za podjelje in delavstvo velike neizgode, iščejo strokovnjake tudi v tujini. Bajle leži krivda v novi rudi, ki jo sedaj porablja.

Volitve delegatov v Bratovsko skladnico, ki bodo v četrtek, dne 14. marca, so prinesle precejšnjo razgibanost v delavske vrste v KID. Najresnejša organizacija, ki je vložila zeleno listo, je ZZZ. Njeno listo bodo volili vsi naši somišljeniki in čeprav se niso vsi v njej organizirani.

Vincenčijeva konferenca v Krekovem domu bo ponovila za šolsko mladino v četrtek, 14. t. m. ob 4 popoldne prireditve prosvetnega večera. Spored: harmonikarji, »Me Bohinjke« (rajanje), enodejanka »Hude tete«, »Rajanje v senici«, dvodejanka »Polže« in enodejanka »Sirotice«. Vstopnina nizka. Vabljeni tudi odrasli.

Vlom. V noč od sobote na nedeljo je bil izvršen vlom v izložbo trgovine Balon na Kralja Petra cesti. Vlomilec je pobral steklenice žganja, likerja in konjaka in naredil za 500 din škode.

Vesti 12. marca

Bivši predsednik finske republike Svinhufvud je danes dopotoval v Rim. Uradno zatrjuje, da je njegovo potovanje v Nemčijo in Italijo popolnoma zasebno in da nima nobenih naročil od finske vlade.

Pri sedanjih pogajanjih med Finci in Sovjeti je treba upoštevati dve dejstvi: da je mala Finska tri in pol mesece odbijala napad sovjetskega velikana na svojo neodvisnost in da je sovjetska vlada začela mirovna pogajanja z vlado, o kateri je večkrat uradno izjavila, da ni za njo. S tem so se Sovjeti dejansko odrekli komunistični vladi, katero so postavili v Terikotijo. Tako razpravljajo današnji angleški listi, ki trdijo, da bi bil položaj Finske, če sprejme sedanje sovjetske ponudbe, enak položaju sedanje češkoslovaške po sporazumu v Münchnu.

Francoska vlada je dovolila brazilskemu parniku »Lages«, da bo lahko odpeljal iz Genove tovor orožja, ki ga je Brazilija še pred sedanjo vojno naročila v Nemčiji.

Angleški strokovnjaki so ugotovili, da bo moč pridobivati petroleje na 28 krajih v Palestini. Angleška družba, ki je lastnica petrolejskih vrelcev v Iraku, je že začela z vrtnjenjem.

V Helsinkij se vrača princ René Bourbon-Parmeški, brat bivše avstrijske cesarice Zite, ki je po nalogu maršala Mannerheima obiskal Rim, Pariz in London ter opravil tam važne naloge za Finsko.

Norveška vlada je podpisala z Anglijo nov trgovski sporazum, po katerem bo Anglija kupovala na Norveškem velike količine rib in konzerv, norveška vlada pa bo dala Angliji v najem tudi precej svojih ladij za prevoz petroleja in bencina, katerih ima Norveška zdaj največ v Evropi.

Švedska vlada je izdala uradno poročilo, v katerem odločno zavrača vse vesti, da bi bila na zahtevo Nemčije pritisnita na Fince, naj sprejmejo sramotne sovjetske mirovne pogoje.

Škodove orožarne v Plzinu ter nemške avtomobilske tovarne Steyr, Deimler in Puch so sklenile odsej organizirati skupno prodajo svojih izdelkov v Nemčiji ter v češkomoravskem protektoratu.

Belgijska policija je spet prejela več komunističnih agitatorjev, ki so širili propagandne letake in knjige, poslane v Belgijo čez Nemčijo.

Sviciarske oblasti so dale zapretili znanega komunističnega Hofmayerja in njegovo ženo, ker sta bila v vojniski službi neke tuje države ter sta s skrivno radijsko postajo motila oddaje francoskega radia v nemščini.

Finska je še vedno pripravljena pogajati se za časten mir, ki ne bi škodil njeni neodvisnosti. Če bi se še naprej upirala, bi se vojna utegnila končati z njenim popolnim porazom. S tem bi bilo tudi omogočeno, da se sedanja evropska vojna prenese na sever, za kar si prizadevata Anglija in Francija. Finska vojna bi potem služila ciljem, katerih si Finci v začetku niso zastavili, tako sodi italijansko časopisje ob pogajanjih v Moskvi.

Predsednik poljske republike Raczkiewicz je sv. očetu Piju XII. poslal za obletnico kronanja pozdravno brzojavko, v kateri pravi, da Poljska z nezmanjšano močjo veruje v svojo osvoboditev ter obnovitev oskrujenih cerkva in opustošenih domov.

Sovjetski pogoji za sklenitev mira so pretirani in bi prinesli Finski vojaški poraz ter izgubo vojne. To se pa ne sme zgoditi, zakaj finski položaj ni tako slab, sodi vatikansko glasilo »Osservatore Romano«.

V Angliji je ujetih 257 nemških mornarjev s potopljenih podmornic in 1271 članov posadk z raznih trgovskih ladij.

Turški vrhovni obrambni svet je včeraj spet imel važno sejo in se bavil z raznimi ukrepi za državno obrambo v sedanjem času. Ugotovljeno je bilo, da je za varnost Turčije zadosti poskrbljeno.

Sovjetska vojska je ob zadnji ofenzivi na Karelijski otok imela 21.000 mrtvih, 50.000 ranjenih, 3000 vojakov pa je bilo ujetih. Sovjetske ranjence prevažajo na Estonko in Letonsko, ker bi njihov prihod v Sovjetsko Rusijo potrdil med prebivalstvom vesti o strašnih izgubah rdeče armade. Tako poročajo francoski listi iz estonskih virov.

Ameriški finančni minister Morgenthau je imel včeraj obsežne gospodarske posvete z odposlanca angleške in francoske vlade Gwatkinom ter Ristom, ki sta se prišla pogajati z ameriško vlado glede finančnega sodelovanja in glede ureditve vseh vprašanj, ki jih poraja blokada nad Nemčijo za Ameriko.

Predsednik angleške vlade Chamberlain je včeraj dejal, da sta Anglija in Italija sklenili sporazum glede uvoza nemškega premoga za Italijo. Italijanska vlada se je zavezala, da ne bodo italijanski parniki več nakladali v Holandiji nemškega premoga.

Anglija in Španija bosta v kratkem sklenili novo trgovsko pogodbo, ki bo obnovila tako izmenjavo med obema državama, kakršno sta imeli pred začetkom državljanske vojne. To se pravi, da bo Anglija jemala večino španskega izvoza.

Ameriški tisk je začel ostro napadati Nemčijo zaradi pisanja nemških listov ob obisku Rooseveltovega odposlanca v Berlinu. Nemški časopisi so pisali, da zahteva Nemčija v Evropi zase izvajanje podobnega načela, kakor velja za Ameriko tako imenovana »Monrojeva doktrina«, ki pravi »Amerika Amerikancem«. Če bi Amerika to načelo izvajala v nemškem smislu — pravi New York Times — bi po njem morala n. pr. z orožjem zasesti Brazilijo, pozapreti in pobiti večino njenih prvakov, nasilno preseliti milijone ljudi in njihovo premoženje dati Amerikancem.

Italija ne pošilja čet na Rhodos

Ankara, 11. marca. m. Turški časopisi najodločeneje zanikajo vse novice, ki jih je v zadnjem času razširjal francoski dnevnik »Paris Soir« in angleška agencija Reuter o utrjevanju Rhodosa in o pošiljavi italijanskega vojskovanja na Dodekanes ter zbiranju italijanske mornarice pred Dardanelami.

Turško časopisje temu uradnemu demantiju dodaja tudi svoja poročila, da Turčija s svojima zaveznicima Francijo in Anglijo ne kontrolira samo plovo velikih italijanskih ladij po Sredozemskem morju, marveč tudi plovo malih trgovskih ladij.

Obsežni diplomatski posveti v Ankari

Nemška meja, 11. marca. t. Havas: Nemško poročilo, ki je določeno za tujino, omenja, da je turška vlada te dni začela obsežna diplomatska posvetovanja s svojimi diplomatskimi zastopniki v tujini.

Tako sta bila te dni v Ankari turški veleposlanik v Rimu in turški poslanik v Sofiji. Oba sta podala obširno poročilo, danes pa odpotujeta na svoji mesti nazaj.

Zdaj pride v Ankaro turški veleposlanik v Bukarešti.

Pogajanja med Sovjeti in Japonsko

Tokio, 11. marca. AA. Havas: Po poročilih, ki so semkaj prispela, se gibljejo pogajanja v Moskvi med japonskim veleposlanikom in sovjetsko vlado izključno v političnem in gospodarskem okviru. Japonska se trudi, da bi Sovjetska Rusija prenehala s pošiljanjem pomoči maršalu Čangkajsku, obenem pa naj bi prenehala podpirati komunistično armado ter naj bi priznala Mandžurijo.

Sovjetska Rusija zahteva, da se mora Kitajski Turkestan prišteti v pas ruskega vpliva, da mora Japonska priznati razdelitev Poljske in podpisati nepopadljivo pogodbo s Sovjetsko Rusijo. Prav tako zahtevajo demilitarizacijo severne Mandžurije in revizijo njenih meja. Dalje Rusija zahteva, da dobi v posest mandžurske železnice, kar so pa Japonci odločno odklonili. Kar se tiče Japoncev, pa bodo ti zahtevali, naj Rusija odobri uvoz določene kontingenta evrov. V nadomestilo za to, pa bi Japonska kupovala od Rusije petroleje, olje in mangansko rudo, ribe, sladkor in sol.

Namesto v Nemčiji bo Italij kupovala premog v Angliji

Rim, 12. marca. m. Angleško-italijanska napetost zaradi italijanskih ladij, ki so bile zajete dovolj nemškega premoga, je poravnana. Včeraj so Angleži izpustili vse ladje, ki so bile natovorene z nemškim premogom. Pravijo, da je prišlo do sporazuma med italijanskim poslanikom v Londonu Bastianinijem in britanskim zunanjim ministrom lordom Halifaxom tudi glede nakupa angleškega premoga za Italijo. Italija bo kupovala odsej v Angliji letno po 4 milij. ton premoga. Italijani poudarjajo, da si je Italija na jasnem, da ne bo mogla svojih potreb po premogu pokriti z izvozom iz Nemčije, čeprav je doslej kupovala v Nemčiji po 9 milij. ton premoga. To v glavnem zaradi tehničnih težav, ki so neizogibne pri prevozu nemškega premoga po železniških progah v

Dogodek sezone: koncert Akademskega pevskega zbora Novo slavlje slovenske pesmi

Močna in navdušujoča je postala tradicija Akademskega pevskega zbora, tega edinega slovenskega in jugoslovanskega pevskega korpusa, ki dela ves čas resno in sistematično in ki dosega idealno rešitev svojega delovnega programa iz leta v leto z zaporednimi stilnimi koncerti. Vzvišene pomembnosti te naloge, ki jo reprodukcija rešuje v bleščečem, mojstrskem slogu, se dandanašnji zaveda že vsa Slovenija, vsi mestni in deželski ljudje, izobraženci in preprosti človek. S pesmijo se mu je posrečilo zbrati in narodno zavestno uvrstiti po naši zemlji raztresene množice ter jih ganiti in vzpodbuditi k življenjski samozvesti in ponosni odpornosti ne samo za dobo tistega večera, ko poslušajo divne zvoke, izraze čustev, okusa in rasne specifičnosti prednikov, ampak tudi za vsakdanje življenje — iz leta v leto, do prihodnjega radostnega večera, ki prihaja s samo po sebi umevno točnostjo in rednostjo. Ni krivična trditve, da je Akademski pevski zbor edina ustanova, ki s svežostjo lastne gnanosti in z vseobvladajočo močjo svoje mladosti v polnem pomenu besede res zbira k skupni, ponosni in plemeniti manifestaciji ves slovenski narod, ga drami iz okrutne vsakdanosti in malodušnosti, ki bi ga morala obvladati stisnjena med tolikšne trde sosedbe ter ga s sijajno lučjo vsakega svojega posameznega pevskega večera popelje k svetlobi bodrega občutka življenjske moči in polne upravičenosti za častito mesto v zboru narodov.

Kakor zadnja leta vselej, tako je bila tudi sredi velika Unionska dvorana zasedena prav do zadnjega kotička. Ze zdavnaj prej — pri nas prav gotovo edinstven primer — so bile vstopnice za koncert razprodane. Med navzočimi smo opazili najvidnejše predstavnike našega javnega in kulturnega življenja. Slovenski, na neki čudoviti način že kar tradicionalno pieteetni in seriozni zunanji znakec večera je še prav posebno dvignila prisotnost zastopnika najvišje pokroviteljice zbora, Nj. Vel. kraljice Marije, katero je na tem koncertu zastopal brigadni general g. Kukavičič. V močni meri pa je širšo pomembnost večera stopnjevala še posebe navzočnost voditelja slovenskega naroda dr. Antona Korošca. Prisoten je bil tudi ljubljanski vladika škof dr. Gregorij Rožman, ban dr. M. Natlačen, predsednik mesta Ljubljane dr. J. Adlešič in številni drugi svetni in cerkveni dostojanstveniki, opaziti pa je bilo tudi konzularne zastopnike tujih držav.

Za svoj letošnji stilni koncert je Akademski pevski zbor izbral prežet skozi vokalno literaturo obdobja, ki ga omejuje pod zaglavjem »Iz citatnic v Nove akorde«. Izbor avtorjev in njihovih del je bil prav srečen, ker je izžiral značilnosti ter pregledno predstavil stremiljenja časa in glasbenega iskanja, ki je bogato na impulzih in že dobro opremljeno z znanjem ob močnih izrazih individualnih sposobnosti krenilo na nova pota in si postavljalo nove, vedno težje naloge.

Tako smo spoznali Volarico, čigar »Izgubljeni cvet« je poln neke prvinske, zdrave sentimentalnosti, ostaja pa kljub otonim akcentom sončen in jedrat — in »Nose, čvrst, neverjetno razgiban poema«, v katerem se je z močjo in samozavestjo in zanosom vzela avtorjeva inspiracija z dramatično bujnostjo čez povprečni tekst do nekakšne rostandovske usodnosti, le da je ni tolmčila v tragično zagrenjenost, temveč vedno podčrta splošnost, v kateri se najdejo posamezne karakterne različenosti. Zivahen v ritmu, zdaj v senci, zdaj v soncu, ne brez vsake elegičnosti, ki prevzema vandrovec in Slovence, je Kocijančič v »Popotni pesnik, slovesen, pretresljiv, pa hkratu pristrano in intimno človeški je Leban v »Nagrobniču«. Gerbič je mojster velikega formata, poln čudovitih melodioznih domislekov, poln nekega klenega, instinktivnega občutja za barvo in agogiko slovenskega čustvovanja, presejano netljivo dober razbiralec psiholoških nians in umetnik s skoraj skrupulozno razvitim smislom za formo. V »Rožmarinu« (na sporedu sta bila še »Vabilo« in »Pastir«) je prečeha mejo domačega, specifičnega čustvovanja in ubira pota k univerzalni človeški pretresljivosti, polni veličine v bridkosti in polni tragične lepote v trpkem zamahu. Pisana, nemirna preja iz sonca in iz senc, iz krhkih reminiscenc in svežega doživljanja je Pirnatova »Pomlad in jesen«. Michla nam je zbor predstavil z dvema baladama: »Sokratovo smrtjo« ter »Atilo in ribiče«. V močni stvariteljski osebnosti spoznamo duha, ki je oplojen po emociji tragičnega motiva našel moči za vzpon v klasično dostojanstvenost, veličastno mirno v celotnem učinku stoga, pa dramatično in polno lirično razgibanost v podrobnosti, vendar zajeto v refleksivnost osnovnih razpoloženj in recitativa (»Sokratova smrt«). »Atila in ribič« je v širšem, dejali bi ilustrativnem partu ritimiziran izredno živahno, iznajdljiv v variriranju barv in tonskih efektov — jedro pa krije filozofsko prinešeno in razpredeno (zbor) idejo o smislu rušenja in blage službe zemlji. Svetka nam je zbor pred-

stavil s pesmima »Kaj bi te vprašale in »Majolice«, dvema solidnima kompozicijskima, ki obe marsikje nenadoma zablistata kakor bisernica, pa spet potemnit v razmeroma ozek ambitus čustvenega in muzikalnega izražanja. Sachs je komponist redke inventivne sposobnosti, razdvojen in skoraj nekoliko boleče kapriciozen, na milost in nemilost predan zunanjim dojmom in občutjem, vendar tudi v tej diverznosti zdrav; njegova svetla »Idila« ni povsem brez mračnega nadiha, kakor tudi njegov »Vzdih« ni brez radostnejših živejših pramenov, ki življenjskim upom obetajo izpolnitev, in v otono nastrojenosti osamljenosti prinašajo žarke pohlevne, krotke luči.

Zbor je sredi svojega nalogo spet opravil v meri, ki je sposobna navdušiti občinstvo brez pridržka. Letos je pristopilo vanj lepo število mlajših članov, zato je zvočnost celotnega ansamblja postala svežjša, mladostnejša, za uho še mičnejša in prikupnejša. Seveda te mlade moči še nimajo rutine starih, vendar pa je treba ugotoviti, da so se znašle v čudovito kratkem času in da zdaj že skoraj s polno vrednostjo zavzemajo mesta prednikov. Prvi tenor je bil tokrat še sočnejši in polnejši, drugi je pridobil v zvenenju nekakšno senčno, dejali bi skoraj elegično mehko, prvi bas je izgubil kleno močnatost v barvi kakor smo jo poznali prejšnja leta, zato pa zveni liričnejše, drugi bas pa zdaj odlikuje izredno plemenit, krepek, nikdar žaljivo vehementen timbre. Krasen je ta glas, kadar zadoni v polnih registrih, s polno zvočnostjo in žarom. Manjši nedostaki, ki so se za uho razvijene poslušalca skoči in pa tam še javili, so stvar prvega nastopa in slabe dvorane ter jih bo zbor odstranil brez dvoma že na prvem naslednjem koncertu. Ti nedostaki pa so bili tako neznatni, da jih človek sme in more opaziti le pri tako dovršenem, tako absolutno nadpovprečnem in popolnem ansamblu kakor je »Akademski pevski zbor«.

Dirigent France Marolt je v interpretaciji vokalne glasbe brez dvoma korifeja absolutno evropskega formata. Njegovo strogo in hkratu inventivsko razkošno grajenje vsakokratnega muzikalnega lika je občudovanja vredno. Njegov zunanji slog muzikalnega vodenja je pridobil na eleganci in jo izpopolnil do maksima, njegova sugestivna oblikovalna sila si podreja člane ansamblja z magično močjo, brez ugovora in kompromisa k absolutni interpretacijski enotnosti in zaključnosti.

Zbor je sredi cel v proslavo dvajsetletnice ljubljanskega vseučilišča. Ob tej priložnosti mu čestitavi in pokloni prekrasne vence rektor dr. Slavič in člani vseh univerzitetnih skupin ter društev. Najganljivejši in najlepši pa je bil trenutek, ko sta se mu zahvalila akademik — zastopnik primorskih Slovencev in akademski zastopnik koroških Slovencev.

Ljubljana od včera do danes

Včeraj je kazalo prav do večera, da bomo v kratkem dobili dež. Pust in čimeren je bil dan, gosta sivina je pokrivala nebo, tla so se vlažila, odjuga je bila občutna. Toda letos nas, kakor vse kaže, imajo na severu od sile radi. Lepo vreme nam privoščijo od vsega srca, zato nam tudi pošiljajo skoraj vselej kadarkoli smo v zadregi in nam grozi Jupiter Pluvio, spet malo svežega vetra.

Danes je tudi »kmečki spomladanski dan«, praznik sv. Gregorja, dan, ko velja staro izročilo, ki pravi, da se ta dan plitki ženijo. Tudi znana, koledarska pomlad je že pred duri.

Proti večeru pa se je spet zjasnilo, dobili smo jasno zvezdato noč in tudi jutro se je prismejalo z zlatim spomladanskim soncem. Dan obeta biti prav prijeten. Po zatijih je bilo že dopoldne toliko gorko, da je človek lahko vztrajal brez suknje. Temperatura je močno narasla. Davi je ob najbolj mrzli jutranji uri ob 7 toplomer kazal 4 stop. nad ničlo. Z velikimi koraki gremo pomladi naproti.

Nižji poštni uslužbenci so zborovali

V združenju zvanjnikov PTT, članjeni nižji poštni uslužbenci ljubljanske sekcije so imeli v nedeljo popoldne v hotelu Mikli svoj redni občni zbor, kamor so prišli delegati iz vse Slovenije, prav tako pa tudi zastopniki iz Belgrade in Zagreba. Upravnik glavne pošte, ravnatelj Salehar, je zastopal g. župana dr. Adlešiča, pošto ravnateljstvo v sv. dr. Jančevič ter sv. Bajuk. Občni zbor samo pa je vodil predsednik g. Penko. Sekcija ima sedaj približno 700 članov. Zastopniki, ki so imeli s seboj prav številna pooblastila tovarišev, katerim niso ovirale dovolj osebnostne udeležbe, so podrobno razpravljali o stanovskih problemih in stanovskih težavah, ki tarejo nižje poštne uslužbence. Na koncu je bila sprejeta resolucija, ki približa dejstvo, da nižji poštni uslužbenci pri sedanjih draginjah ne morejo izhajati s tako nizkimi plačili. Resolucija pa nadalje tudi omenja težko službo ter postavlja nekaj predlo-

Veliko posojilo za mariborsko občino

Maribor, 11. marca.

Mestna občina je dobila iz Belgrade obvestilo, da ji je Hipotekarna banka odobrila posojilo v znesku 4.800.000 din. To posojilo je namenjeno za nadaljevanje dokončanja del pri gradnji nove mariborske carinarnice. Posojilo se bo izplačalo iz dohodkov kaldrminskega fonda. Podelitev tega posojila je dokaz velikega zaupanja, ki ga imajo v Belgradu v mariborsko občinsko gospodarstvo, tembolj, ker so se za slična posojila potegovala tudi nekatera druga mesta, pa ga niso dobila.

Vlomilci odnesli 20.000 din

Maribor, 11. marca.

V noči od sobote na nedeljo je bil izvršen v Mariboru velik vlom, katerega pa so šele danes opazili. Na Frankopanski cesti 1 imajo mariborski grafiki svoje društvene prostore. Poleg tajnika posluje tukaj tudi blagajnik. Društvena blagajna je bila dobro založena, saj se je nahajalo v železni ročni blagajni 19.000 din gotovine. Nepoznan in nepozvan gost pa je očitno vedel za to skrivnost ter se je splazil v sobo in odprl z železnim diletom blagajno. Pobral je vso gotovino in izginil kot katra. Dosedanje policijske poizvedbe so bile zaman.

Celjske novice

Kovači so zborovali v Celju. V Celju so v nedeljo zborovali kovači iz celjskega, gornjegrajskega, laškega, šmarnskega in konjskega okraja. Nad 100 članov združenja je pozdravil predsednik g. Maks Oberžan, zborovanja pa sta se udeležila tudi zastopnika Zbornice za TOI g. Hohnjec Miloš in Košir Franc. Predsednik je prav obširno razpravljal o davčnem vprašanju in raznih finančnih uredbah, zlasti o finančni uredbi, o zgradarini, ki pravi, da so od dne 1. aprila 1940 obrtniške delavnice proste zgradarine. Združenje šteje 175 mojstrov. Obrt so odjavili: Alojz Droger v Hrastniku, Ivan Repše pri Sv. Jeditri, Drobne Franc v Čretu pri Celju, Hlastec Mihael v Žicah, Ogradi Anton v Bočni in Westermajer Franc — v dvoja — v Celju; novo obrt so dobili: Franc Prek v Lučah, Tkavc Alojz v Dolu in Martin Vanušek na Dobrni. Združenje je imelo v preteklem letu 10.785 din dohodkov, 12.045 din izdatkov in 2547 din zadržane premoženja. Preračun za leto 1940. predvideva 12.000 din dohodkov in izdatkov. Za članarino je bil določen znesek 40 din. Z navdušenjem so zborovalci sprejeli govor g. Hohnjeca Miloša. Na zborovanju je bilo sklenjeno, da se bo pregledal sedanji cenik in prilagodil novim razmeram. Vsi zborovalci so protestirali proti razpustu Združenja.

gov za izboljšanje položaja. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z dosedanjim predsednikom g. Penkom.

Za treznostni teden

Pogovor z osemletnim dečkom

Gospod kaplan je šel v zgodnjem jutru k bolniku in se vračal proti fari, ko je bil čas za šolo. Na cesti se snideta z osemletnim šolarjem Francetom. Tako le sta se pogovarjala:

»Kaj boš, France, ko boš velik?«
»Priden.«
»Kaj boš najrajši delal?«
»Vse, kar mi bo mama rekla.«
»Kaj pa oče ti nič ne reče?«
»Molk — — —«
»No, oče ti nič ne reče?«
»Oče ni nič priden.«
»Zakaj ne?«
»Zmeraj mamu jezi.«
»Kaj pa napravi?«
»Tepe jo in tako kolne!«
»Zakaj tepe mamu?«
»Zato, ker mu noče dati denarja. Toliko krat je pijan!«
»Kje pa pije?«
»Včasih se v mestu skriva, potem se pa mama tako jezi!«
Ta pogovor sem zapisal dobesedno tako, kakor se je vršil. Ne zato, da bi bilo naše očete sram, ampak zato, ker upam, da morda dobi te vrstice v roko tudi kdo, ki je nekoliko podoben Francetovemu očetu, na bi vendar rad videl, da bi ga otroci ljubili in da bi zrasli iz njih dobri ljudje...

I. simfonični koncert v Celju. Drevi ob 8 bo v mestnem gledališču I. simfonični koncert, ki ga priredita ob 20letnici delovanja Glasbene Matice v Celju Glasbena Matica in vojaška godba. Vse vabimo k polnoštevilni udeležbi!

Filmi

»Karneval na ledu« v kinu Union! Današnja premiera filma »Karneval na ledu« bo za ljubljansko kinobiznostno senzacijo prvega reda. Film je ljubavna romanca, v kateri bomo videli po daljšem presledku lepo Joano Grawfordovo, ki je oboževana zlasti pri ženskem delu kinopublike. Videli jo bomo v najlepših toaletah in v filmu, kjer bo pokazala poleg svojih znanih sposobnosti v plesu svojo visoko umetnost kot prvovrstna drsalka. Z njo nastopa in izvaja fantastične senzacije in akrobacije, plesne in baletne točke na ledu najznamenitejša ameriška skupina drsalcov »The international ice folies«. Skratka, film nudi toliko lepote, glasbenega in športnega užitka, da ga bodo gledale z veseljem ne samo ženske, temveč tudi moški del publike. Stroške za izdelavo takega filma premore edino Amerika, ki je investirala v to delo lepe milijonke o dolarjih, zato bo pa tudi film s svojim fantastičnim časom opajal uho in oko slehernega gledalca!

S kurjo krvjo fing ral samomor

Maribor, 11. marca.

Iz Središča nam sporočajo veselo zgodbo, ki pa je skrajša pravila središke tržane v veliko razburjenje. V Središču živi 51-letni upokojeni orožnik Ernest Burja s svojo ženo. Zakonca se zadnje čase nista posebno dobro razumela in prišlo je tako daleč, da je boljša polovica pobrala šila in kopita ter svojega moža zapustila. Presečila se je k sorodnikom. Nekaj dni se je mož veselil dobljene svobode, potem pa mu je postalo dolg čas po ženi. Na vse načine jo je vabil nazaj, toda žena je ostala trdne volje in trdovratna. Nazadnje pa je padla možu prebrisana misel v glavo. Te dni so ga našli sosedje v njegovi sobi — mrtvega. Ležal je negibno na zofi, obe roki in srajco pa je imel vso krvavo. Ljudje ga niso niti pošli pogledali, vse je bilo prepričano, da je Burja naredil samomor iz žalosti, ker ga je žena zapustila. Seveda so takoj žalostno novice sporočili ženi, ki je kar hitro vso objokana in pretrpna prišla domov. Na pragu pa je zagledala namesto mrtvice — svojega moža živega in vselega. Povedal ji je, da je zaklal kuro ter se namazal z njeno krvjo ter tako prestrašil sosedbe ter zvalil ženko domov. V spravo pa sta kuro spekla ter se z njo gostila...

Uspeh hrvaških pisateljev in pesnikov v Ljubljani

Zagreb, 12. marca. j. Današnji »Hrvatski dnevniki« prinaša dolg članek o nastopu hrvaških književnikov v Ljubljani. List poudarja, da so bili Hrvati v Ljubljani nad vse prisrčno sprejeti, nato pa pravi dobesedno sledeče:

»Vtis tega literarnega večera je bil izredno močan. Vsa prireditelj je potekala v znamenju obnove kulturnih vezi med hrvaškim in slovenskim narodom, katerim bi se po razpoloženju slovenske javnosti morale pridružiti tudi druge vezi. V tem smislu so dali izjave številni predstavniki slovenskega kulturnega in političnega življenja.« List nato pravi, da je prireditelj počastil s svojo navzočnostjo tudi predsednik senata dr. Anton Korošec, ki je branje posameznih pesni in proze, kakor tudi govora profesorja Franceta Koblarja in dr. Ilje Jakovljevića pozornost spremenilja in s ploskanjem odobravala. Dalje pravi list, da so hrvaški književniki upostavili tesne stike s slovenskimi kulturnimi delavci in da je imela vsa prireditelj znak prave manifestacije.

Se o »preganjanju« Srbov in hrvaških banovini

Zagreb, 12. marca. j. Hrvatsko časopisje razgalja pisanje, odnosno hujskanje zakotnega časopisja, ki se je pojavilo zadnje čase prav zaradi tiskovne svobode zadnjih mesecev, glede tako imenovane preganjanja Srbov na ozemlju banovine Hrvatske. Listi pravijo, da hujskači razglašajo svetu kot največjo krivico do srbskega dejstva, da je bilo toliko in toliko Srbov premešanih, upokojenih ali pa postavljenih na razpoloženje osrednji državni oblasti. Hrvatski listi pravijo, da je dejanska statistika povsem drugačna in dokazuje prav nasprotno. Po eni strani je bilo večina naštetih uradnikov premešanih po lastni prošnji (mnogokrat zavoljo tega, ker je hotela službojoča žena dobiti službo v tistem kraju, kjer službuje njen mož ali obratno), največkrat pa je prišlo do premešitve v primerih, ko je osrednja oblast sama smatrala za potrebno poklicati v svoje resore nekatere uradnike. Povrh vsega pa je treba vedeti, da je prišlo na Hrvatsko v časih Hrvatov sovražnih režimov mnogo uradnikov, katere si je hrvaški narod prebridko zapomnil. Kdo bo Hrvat zameril, če so se teh nevršnih gostov znebili in jih dali na razpolago osrednjim oblastem? Če se pa vzame razmerje med prebivalstvom o hrvaški banovini in med uradništvom na tem področju, se bo ugotovilo, da so tako imenovane krivice silno nepomembne. Nihte ne bo menda zahteval od Hrvatov, da bodo negovali in božali tiste, ki so poznali za hrvaški narod samo težko pest, pa nobene ljubezni.

Smrt vznemirja Craigley College

»Dvomi, da bi vam to lahko razložili,« je rekel Harvey in pogledal inspektorja. »Ne moremo zahtevati, da bi sir Willfrid čakal na nas.«

»Ali nama res ne bi mogli pustiti vsaj še deset minut?« je vprašala Sofija in obupno pogledovala zdaj enega, zdaj drugega policaja. »Knjiže s nalogami so tu v glasbeni sobi in...«

»Zal mi je, gospodična Dodd,« jo je prekinil inspektor, »toda...«

»Prav lepo Vas prosim, gospod Sowers,« Saj imamo že itak same neprijetnosti...«

Kakor bi bila na mah podedovala lastnosti svoje matere, je Sofija začela pri govorjenju besede stavljati »med narekovanj«.

»Kakšna škoda, če bi morali prekiniti šolsko delo... Mar res ne bi »dovolili«, da mi da gospod Nettlon potrebna navodila?«

»Ne bo trajalo niti deset minut! Glasbena soba je tu, na koncu hodnika!«

»Pa naj bo, gospodična!«

Dobri Sowers, ki je poznal Sofijo še od mladih nog, ji je namignil. Hotel ji je naznačiti, da prav dobro ve, za kakšne naloge gre.

Toda samo deset minut! je pristavil preteče in potegnil iz žepa ogromno uro. Sofija in Harvey sta stekla v glasbeno

sobo. Še preden pa sta zaprla vrata, je Nettlon vzkliknil z izrednim razburjenjem:

»Saj precej dobro veste, kaj se je v šoli godilo... Ali imate toliko zaupanja vame, da mi na kratko poveste vse, kar veste in česar jaz ne vem? Rad bi videl in vedel, če se to krije z mojim načrtom.«

Sofija je za hip oklevala. Ali bi s tem izdala MayPheya, če bi profesorju angleščine zaupala njuna skupna odkritja? Ali je to pametno? Ali je opreznost?

Pogledala je Harveyu v oči... v njegove resne, plave oči... In preden si je bila v svesti, kaj dela, mu je začela pripovedovati vse, kar je vedela o smrti Moseja: Lucasov nočni pohod, zgodovino Hellerjev, Hiffovo zvezo s tajno organizacijo, skrivnostno vedenje gospodične Santai...

Prekinil jo je samo enkrat: ko je govorila o Lucasovi sivi bolnišnici »strežnici«. Harvey je nenadoma vzkliknil:

»Ali pa je ta paglavca trdno prepričan, da je slisal šumenje krila?«

»Tako je rekel! Pa saj ni videti neumen!«

Ko je končala, se je profesor angleščine zatopil v misli.

»To bi se strinjalo,« je končno zamrmral. »Da... vse do ene podrobnosti...«

Do te zgodbe o gospodični Santai!«

»Pa menda ne mislite, da...«

»Ne mislim ničesar! Nimam časa za to.

37 Sedaj moramo delati in sicer naglo!

»Toda, kaj bi vendar jaz mogla opraviti?«

»Dobro me poslušajte, Sofija! Ključ do te skrivnosti je v Ameriki! Maloprej sam govoril s svojim očetom. Pričakujem od njega zelo važen kablogram za danes ali za jutri. Prosim Vas, pazite nanj in ga prevzemite! Nato mi boste telefonirali v policijski ali pa tja, kjer pač bomo! Boste pa morali najti neki način, da boste dobili zvezo z menoj! Če se ne motim, bo dobil še nekdo kablogram, in sicer jutri! Če bi mogli ta kablogram prevzeti, mislim, da bomo v njem našli ključ za rešitev!«

»Toda, ne morem...«

»Lahko,« jo je silil. »Rekel sem vam, da je ključ do vprašanja po vsej verjetnosti v Ameriki. Tisti časopis v moji abzi predstavlja, razen mojega očeta, edino najino zvezo z Ameriko! Ali ga morda ne bi prelistali in pogledali, če je v njem kakšno novo obvestilo?«

»Kakšno sporočilo?«

»Ne vem, če je Lucas znal v njem najti nekaj o meni, boste morda Vi našli nekaj o Hellerju?«

»Dobro, poskusila bom!«

Na hodniku so se zaslišali koraki. Sofija je skočila k polici, vzela neko knjigo in začela zelo glasno govoriti:

»Razumela sem... Osebek in povedek, povedkova določila, in potem...«

Ni mogla še končati stavka, ker ji je Harvey, ki je stopil za njo do police, narahlo obrnil glavo in jo poljubil na ustne.

Ko so se nato vrata odprla pred dostojanstvenim inspektorjem Sowersom, se je Harvey že oddaljil in mirno govoril:

»Če bi našli na kakšne težave, gospodična Dodd, pa mislim, da mi bo gošepod inspektor dovolil govoriti z Vami, če me boste jutri poklicali na telefon!«

Medtem ko so se koraki obeh mož izgubili v hodniku, je Sofija še nekaj časa neodločeno obstala na mestu. Nato pa je kakor v hipnozi stekla v sobo Harveya Nettlona, vzela svezan časopisov izpod njegove omare ter se vrnila v svojo sobo.

V hipu, ko je bila porinila časopise pod posteljo, je stegnila v sobo njena mati.

»Draga moja Sofija, gospa Bernard-Moseja je še za sčilo odpočila v moji sobi. Boljše ji je in rada bi se vrnila v vas! Pričakuje kablogram od svojega moža. Ali bi jo hotela spremiti... Zelo je pobita, revica uboga!«

»Grem, mama,« je odgovorila Sofija.

Všeč ji je bilo, da je lahko odšla na sprehod iz zadušnega ozračja v šoli. Vzela je klobuk in stopila v prednjo sobo.

Redni pouk v šoli je pranehal. Učenci so bili zunaj na igrišču pod nadzorom gospoda Hiffe. Stara šolska zgradba je bila zelo mima, odkar so policaji odšli in odpeljali Davida Harveya s seboj.

Kmalu je prišla, oprta na gospodično Dodd, po stopnicah gospa Bernard-Moseja.

Sofijino kritično oko je takoj opazilo tenki sloj rdečice, s katerim si je bila očalščena mačeha pazljivo osveščila obraz.

»To je zelo ljubeznivo od Vas, Sofija,

žal mi je, kar Vas s tem nadlegujem!«

»Niti najmanj me ne nadlegujete! Nasprotno, kratek sprehod po svezem zraku nama bo obema dobro del!«

Šli sta skupaj pod krasnim opoldanskim solncem. Sofija je s svojo vezitno spominjala dva divja poljski cvet, med tem ko je bila lepota gospe Bernard-Mosejeve eksotična kakor indijski lotos.

Ko sta zmedeni spragovorili nekaj besedi in se trudili, da bi se zapletli v živahnejši pogovor, ju je dohitel MayPhey. Na vsak način ju je hotel spremiti do »Pomorskega kompasa«.

»Strašno mi je hudo in strašno žal, da se je primerila ta reč,« je rekel Amerikanci. »Občutek imam kakor ne bi bil izpolnil svoje dolžnosti do Vasega moža in do Vas! Bog mi je priča, da sem storil vse, kar je bilo v moji moči...«

Preti gospe Bernard-Mosejeve so se oprile detektivne roke, na katero se je bila že naslonila.

»Nič si ni treba očitati, MayPhey! Vsi smo bili storili vse, kar je bilo v naših močeh...Toda, če ste zato, rajši ne govorimo o tem... Saj že ne morem več prenašati!«

Molčali so vso pot do krčme. Mali salon gospe Bernard-Mosejeve je bil v pritičju. Velika okna so gledala v majhen, a lep vrt. Ko so vstopili, je Sofija slisala, kako so se ljudje v gostilni razgovarjali o novem žalostnem dogodku v šoli. Zdržali se je in zaprla vrata.

Od tu in tam

Nasprotja med Hrvati in Srbi v Subotici sta prišla v nedeljo izglajati ministra Mihaljevič in dr. Barša Smoljan. Vsak zase sta se posvetovala s svojimi prijatelji in skušala najti osnovo, na podlagi katere bi se naredil sporazum in bi se odstranile ostrine boja med obema taboroma. V izjavi, ki jo je dal, je minister dr. Smoljan poudarjal, da je treba ne samo pomiriti z najinimi ukrepi javnost, temveč je treba tudi v upravnih mestih narediti red tako, da bodo vsi v enaki meri zastopani na oblasti. V prvi vrsti pa je po mnenju dr. Smoljana prišlo do napetosti zaradi delovanja ljudi, ki nimajo med ljudstvom prav nobene zaslonbe. Notranji minister Stanoje Mihaljevič pa ni hotel podati nobene izjave.

Zanimiv spor je nastal v Banjaluki ob postavitvi novega občinskega odbora in novega župana. Ban vrbaske banovine je bil postavljen za župana Muhameda Tabakovića, v občinski odbor pa novih 13 svetovalcev, od katerih je bilo samo osem Hrvatov, štirje muslimani in en Srb. Ko je bilo razglašeno imenovanje, pa je novi župan izjavil, da se bo o prevzemu nove dolžnosti izjavil šele potem, ko se bo posvetoval s svojimi strankinim sedom dr. Kulenkovičem. Tudi novo imenovani Hrvat so odklonili imenovanje, češ da sestava občinskega odbora ne ustreza razpoloženju ljudstva. Enako so storili tudi imenovani občinski odborniki SDS in zemljoradniške stranke. Ostalo je namreč od starega občinskega odbora še nekaj ljudi, ki o njih Hrvatje pravijo, da z njimi ne bodo mogli nikdar sodelovati. Drinski podban je sicer posredoval pri novo imenovanem županu, toda Tabaković je ostal pri svojem stališču, da s takim občinskim odborom ne more uspešno delovati.

kmetijski minister dr. Branko Čubri-
lovič je na shodu v Ljubljani v Sremlju govoril o notranji politiki in poudarjal, da je dr. Maček velik državnik, kateremu je dal hrvaški narod več kakor 80% svojih glasov. Ko se je država začela preurejati, bo tudi odpravljeno prejšnje zlo devetih banovin, kajti »devet banovin je pomenilo devet bolečin«. Posledje bodo samo tri banovine, ki bodo samostojnega življenja bolj zmogljive kakor pa devet prejšnjih.

Hrvaško časopisje piše obširno o težavah zagrebiške občine pri sestavljanju novega občinskega proračuna. Listi pravijo, da so prejšnje uprave gospodarile malomarno in brezvestno in da so zanemarjale dogodke tam, kjer so bili na razpolago, po drugi strani pa so obremenjevale občino z dolgovi prav nes pametno. Zagreb se je stalno večal, seveda pa so s tem v zvezi naraščale tudi potrebe. Danes je pa stanje tako, da najni izdatki presegajo za okrog 100 milijonov dinarjev dohodek, s katerimi uprava v resnici lahko računa. Nova občinska uprava bo zato morala najti nov vir dohodkov.

Vedno znova prihajajo iz vrst radikalov pozivi vodilnim osebnostim iz nekdajne radikalne stranke, naj stori vse za združitev radikalov in za poživitev velike stranke. To so skupine radikalov, ki so pristali delno tako imenovanega glavnega odbora, delno pa Dragisa Cvetkovića, dr. Markovića in Božidara Maksimovića. Tako so v nedeljo belgrajski radikalni sestavili na zborovanju posebno spomenico, ki so jo dostavili vsem radikalnim veljakom s pripombo, da vsi radikali odobravajo v celoti sporazum med Srbi in Hrvati in ga smatrajo za izhodno točko za novo celotno preureditev vse države.

Spomenik romunskemu kralju Ferdinandu so odpotali te dni iz Zagreba v Bukarešto. Spomenik je izdelal največji jugoslovanski kipar Ivan Meštrovič po naročilu romunske vlade. Spomenik je devet metrov visok in sedem metrov dolg in so ga morali s posebnimi vozovi prepeljati na postajo in zelo pazljivo natovariti. Odkritje spomenika bo čez nekaj tednov v Bukarešti.

Glavna uprava Jugoslovanskega profsorskega društva je imela svojo sejo v Belgradu, katere so se udeležili zastopniki vseh profsorskih društev, med njimi zastopnik slovenskega društva profesor France Grafenauer. Odsotni so bili edinele profesorji in banovine Hrvaške, namreč tisti, ki so si ustanovili svoje lastno društvo. Prav o tem vprašanju so se na seji največ pogovarjali in ugotavljali, da s simpatijami spremljajo delovanje hrvaških profesorjev, vendar ne vidijo poviča za ločitev, ker je Jugoslovansko profsorsko društvo puščalo svojim pokrajinskim društvom popolno svobodo dela in se nikdar ni vtičalo v njihovo poslovanje. Uprava zagotavlja Hrvatoma, da bo delala stalno za to, da se doseže sloga, in prav zato namerava uprava na letošnjem profsorskem kongresu, ki bo v začetku junija v Belgradu, postaviti na dnevni red predlog za izpremembo društvenih pravil.

V spomin pokojnemu Ljubomiru Davidoviču je priredil glavni odbor demokratske stranke v Belgradu svečano akademijo, katere so se udeležili med drugimi tudi številni zastopniki drugih političnih strank. Prvi je govoril sedanjí predsednik glavnega odbora stranke Milan Grol, ki je označil duhovno podobno pokojnika, nato pa je govoril dr. Vlajič, ki je razlagal Davidovičovo politično zamisel od ustanovitve naše države pa do smrti. Naglašal je, da je bil Davidovič sprva unitarist, toda pošten in iskren, da pa je pozneje svoje stališče izpremenil, ko je uvidel, da nastopajo drugi momenti, ki so diktirali drugačen tok razvoja. Znal je hitro spoznati, da bo unitarizem uničil temelje države in zato je bil prvi boritelj za to, da se dajo državi drugačne oblike in da se upošteva razpoloženje ljudstva.

Iz drvečega vlaka je blizu Subotice skočila Kata Hampelič, ker je bila uvidela, da se vlak ni ustavil na tisti postaji, kjer je nameravala izstopiti. Ko je videla, da drvi vlak z nezmanjšano brzino skozi namembno postajo, je kot brez uma pograbila svojo prtljago in se pogrnala iz vlaka. Pri padcu se je tako hudo pobila, da je čez pol ure umrla. Hampeličeva je bila v blagoslovljenem stanju in bi morala čez štirinajst dni roditi.

Volčja nadloga je še vedno velika nesreča za kraje v Južni Srbiji. Ko se je te dni povečal mraz, so se volkovi spet pritepli v neposredno bližino selskih in napadalni živino. V Gnjilaneh so volkovi raztrgali okrog 300 grl živine in drobnice. Nedavno pa so raztrgali tudi človeka. Kmet Trajković je šel podnevi v bližnjo vas, toda sredi poti ga je napadla tropa volkov in ga raztrgala. Trajković je bil sam in ni imel nobenega orožja. Blizu Gostivarja je snežni metež vrgel v prepado očeta in sina. Oba sta doma naložila na konja drva in krenila na trg, da bi jih tam prodala. Ko sta korakala po ozki stezi med prepadi, ju je zajel vihar in ju vrgel s konjem vred v prepado. Oče in sin sta ostala brez pomoči in sta v prepadu zmrznila. Prav tako tudi poročajo, da so na progi blizu Gostivarja v snegu običali trije vlakci.

Sijajen film fantastične lepote in bajnega razkošja, atrakcij in baleta na ledu itd. Danes premiera! Ob 16, 19 in 21

Plesne akrobacije in točke na ledu izjava znamenita

Joan Crawford in Igmes Stewart

Najelegantnejša, očarljiva žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Karneval na ledu

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Na elegantnejši, očarljivi žena v filmu, ki bo zanimal vse gledalce! Lepa glasba, krasne toalete, film ki bo opajal s svojim sijajem uho in oko! Kino Union 22-21

Strojje odredbe in sodbe proti ciganskim tolpom

Ciganski vlomi na Notranjskem — Dve ciganki obsojeni na strojje zaporne kazni

Ljubljana, 12. marca.

Na vseh zasedanjih banskega sveta v Ljubljani je prihajalo na dnevni red tudi vprašanje ciganskih tolpi, ki ogrožajo podeželske kraje, kjer kradjejo konje, razno blago in denar. Na zadnjem februarjskem zasedanju se je o ciganih razvila prav zanimiva debata ter so bili podani od strani mnogih ban. svetnikov primerni predlogi za omejitve gibanja ciganskih tolpi, ki elasti v lepih mesecih od pomladi tja do pozne jeseni, dokler ne zapade sneg, nadlegujejo naše podeželje. Ciganke po vseh beračijo, vedežujejo in sleparijo na premetene načine lahkoverne ljudi kot vedeževalke in čarovnice. Na razne zvite načine ciganke poberejo ljudem prav čedne denarje, tudi po več tisočakov, saj se je pred leti primerilo tam v borovniški okolici, da je znala stara ciganka, ki je prosila pošteno kmetico, da naj bi šla za botro njenemu sinčku, izmakniti do 25.000 din.

Kriminalna literatura o ciganih in njih zločin-
skih tipih in metodah je prav obširna, sestavljeni so tudi s pomočjo večakov zanimivi besednjaki o najzločinnejših izrazih, ki jih rabijo cigani, da zmotijo s svojimi izrazi, nikomur nepoznanimi, celo preiskovalnega sodnika, ko ni dovolj pozoren na nje. Pri tatvinah in vlomih se cigani od roda do roda poslužujejo skoraj vedno istih metod kraje in vamljanja. Najprej pošiljajo ciganke, mlade in stare, kot volhne v razne vase. Te beračijo pri premožnih kmetih. Navadno mnogo govore, porabijo pa priliko, da z bliskovito naglico prouče ves položaj v hiši. Nato opisujejo v šotorih ciganom situacijo. Cigani, ko vidijo, da ne morejo starejši opraviti popolnega dela, pošljejo nato na delo mlade ciganke, da jih izvezbajo v tatinskem poslu in sleparijah.

Kakor je pričakovati, bodo izdelane proti ciganskim tolpom strojje odredbe in bo nad cigani odredjena tudi strojja kontrola. Sedaj na spomlad se bodo začeli cigani, ki so zimo prespali po svojih skrivališčih, znova pojavljati po deželi in krasti. Koliko drznih vlomov so izvršili cigani n. pr. samo lanske jesen? Sodna statistika navaja prav zanimive podatke. Cig

Ugled katoliške Cerkve v svetu raste

Ko je bil pred kratkim imenovan novi haitski poslanik pri Vatikanu, je bilo javno ugotovljeno, da imajo zdaj že skoraj vsi narodi svoje predstavnike pri Sv. stolici v Rimu. Razgovori, ki so bili izmenjavani, ko je izročil svoje poverljive listene poslanik iz Haitov, so ponovno poudarili stike med vsemi tistimi narodi, ki imajo zveze s Sv. stolico in pojasnili ljudstvom trud sv. očeta za vzpostavitev miru in stalne harmonije med narodi.

Govor haitskega poslanika

»Katoliška Cerkva« tako je dejal poslanik Haitov, »je globoko zakoreninjena v duši haitskega naroda zaradi njene neutrudljive aktivnosti na verskem, moralnem in socialnem polju, zaradi njene vsestranske zvestobe, zaradi vzvišene globine njenih manifestacij...« Nato je na kratko opisal vzvišeno delo, ki ga opravlja v njegovi domovini Cerkvi. Svoj govor je poslanik zaključil s sledečimi besedami: »Cerkve je vedno tam, kjer so dela usmiljenja in kjer je potrebno skleniti mir, tam, kjer je potreben Odrašenikov križ in luč Sv. Duha. To je vzrok, ki vzbuja upanje v humanost, za katero Cerkve ni delala brez uspeha, ker bo vzvišena moralna avtoriteta, ki jo sv. oče tako vredno simbolizira v svetu, vedno obdržala možnosti in pravice, slišani in uslišani bo njen glas, dokler bodo priznani nerazrušni principi, ki branijo enakopravnost, neodvisnost in suverenost vseh narodov, velikih in malih.«

Sveti oče je v odgovoru na te pomembne besede haitskega poslanika ponovno izrazil svojo skrb za sedanji mednarodni položaj in prosil Boga, naj podeli od vseh narodov toliko zaščene miru.

Besede haitskega poslanika so omembue vredne tudi zaradi tega, ker jasno zrealizirajo ugled, katerega uživa katoliška Cerkva na svetu. Ugled, ki je dokumentiran v odličnem razvoju diplomatskega delovanja Sv. stolice. Če pomislimo na to, da se je zdelo še v začetku XX. stoletja, da bo laicizem izločil napredujočo Cerkve iz mednarodnega življenja, moramo ugotoviti, da je resnica povsem drugačna.

Za časa vladanja poslednjih papežev se je ugled Vatikanu neprestano dvigal, tako da so vse sile sveta želele vzpostaviti stike z njim in se okoristiti z njegovo moralno avtoriteto. Dovolj je že sam pogled na številke, da se prepričamo o tem.

Tuji zastopniki pri Vatikanu

Leta 1915 je bilo pri Sv. stolici 15 predstavnikov raznih narodov, od katerih sta bila dva poslanika. Leta 1922 pa so stalne diplomatske misije narasle od 15 na 26. Zdaj, pod papežem Pijem XII., je pri Vatikanu 15 veleposlanikov in 25 poslanikov, skupaj torej 38. Svoja veleposlanstva imajo sledeče države: Nemčija, Peru, Francija, Italija, Kolumbija, Španja, Romunija, Brazilija, Argentina, Boli-

vija, Poljska, Belgija, Čile, 25 poslanstev pa predstavljajo: Letonska, Panama, Honduras, Malta, Liberija, Monako, Estonka, Irska, Portugalska, Velika Britanija, Kuba, Guatemala, Salvador, Jugoslavija, Nikaragua, Kostarica, Venezuela, Madžarska, San Marino, Ecuador, Urugvaj, Slovaška, Litva in Haiti. Vsi ministri so že izročili papežu poverljive listene.

Zastopniki Vatikanu v tujini

Prav tako ima Sv. stolica številna zastopstva v tujini. Ta se delijo v nunciature, to je take, ki imajo diplomatski značaj, in v apostolske delegacije, ki nimajo diplomatskega značaja. Tudi tu se opaža zelo velik napredek. Leta 1922, do začetka papeževanja Pija XI., je imela Sv. stolica vsega skupaj 25 diplomatskih predstavnikov. Zdaj pa ima 37 nuncijs, ki delujejo v sledečih državah: Argentina, Belgija, Bolivija, Brazilija, Slovaška, Čile, Kolumbija, Kostarica, Kuba, Ecuador, Estonka, Francija, Nemčija, Guatemala, Salvador, Honduras, Irska, Italija, Jugoslavija, Letonska, Liberija, Litva, Luksemburška, Nikaragua, Holandska, Panama, Paragvaj, Peru, Poljska, Portugalska, Romunija, Španja, Švica, Madžarska, Urugvaj, Venezuela in Haiti.

Apostolskih delgatoev pa je bilo v letu 1914 13, leta 1922 15, dočim jih je danes 23. Apostolske delegacije so raztresene po vsem svetu, in to: v Kanadi, na Filipinih, v Veliki Britaniji, Mehiki, USA, Vzhodni Italiji, Afriki, Bolgariji, Egiptu in Arabiji, Grčiji, Iranu, Iraku, Mezopotamiji, Kurdistanu in Armeniji, Siriji, Turčiji, Centralni Afriki, Albaniji, Avstraliji, Kitajski, Belgiskem Kongu, Japonski, Vzhodni Indiji, Indokini in Afriki.

Izreden, razveseljav napredek priča o najvišjem ugledu, ki ga uživa katoliška Cerkva po vsem svetu.

Vodilni finski generali

Ves svet se čudi malemu finskemu narodu, ki hrabro in uspešno odbija navale rdeče vojske in ji zadaja hude izgube. Tudi če bi Rusi v tej neenaki borbi zmagali, jih bo ta zmaga veljala toliko žrtev, da skoraj ne najdemo v ruski zgodovini nobene vojne, v kateri bi padlo toliko ruskih ljudi. Če imajo Sovjeti več vojakov in materiala, imajo Finci neprimerno več vojaškega duha in sposobnosti, zlasti pa spretnosti in izurjenosti generale, ki jih vodijo. Finci imajo izvrstne vojaške strokovnjake, ki so si bili pridobili priznanje in spoštovanje vojaških strokovnjakov vse Evrope. Sovjeti pa o svojih »strokovnjakih« seveda kaj takega ne morejo, trditi.

Finska »generalska trozveža«

Finski vojak trdno zaupa v svoje orožje in v sijajnega vojaka — generala Manner-



Ena najdražjih knjig na svetu je nedvomno sveto Pismo, katerega je izdal in tiskal izumitelj tiskarske umetnosti Gutenberg. Slika nam kaže kos strani iz te knjige, ki bo razstavljena na spominski razstavi za petstoletnico tiska v Leipzigu.

heima, moža odličnih sposobnosti, moža, ki je drevil leta 1918 boljše vojske iz Finske. Temu odličnemu vojaškemu strokovnjaku stoji ob strani trije »O«, ki so vsi generali, in sicer: Oesterman, Oesch in Ohlqvist. Njim je Mannerheim zaupal obrambo domovine in jim poveril najvažnejše vojne operacije, v kolikor on sam ne more biti povsod zraven. Ta finska generalska trozveža je v tej vojni prepričala ves svet o svoji sposobnosti, kakor so sovjetski generali prepričali svet o svoji nesposobnosti. Ta »finska trozveža« se je kovala v nekdajni nemški vojni in vsi trije so s udeležili tudi zmagovalne vojne proti boljševikom. Ko je izbruhnila prejšnja svetovna vojna, jih je zalotila vse tri kot diake. Njihova najsrčnejša želja je bila, da bi se Finska osvobodila stoletnega ruskega jarma. Ko je leta 1914 zaropotal vojaški boben in pozival narode v boj, so vsi trije obesili filozofijo na klin in odšli v Nemčijo. Vdijali so se v nemško armado z željo, da bi se skupno borili na vzhodni fronti proti Rusiji. Tri leta so se borili v vrstah nemške armade in trije »O« so prestali marsikateri ognjeni krst.

Ko se je v Rusiji skuhala revolucija, so se vrtni domovi in služili kot preizkušeni borci pod Mannerheimom, ki se je po čudnem naključju med svetovno vojno boril na vzhodni fronti proti njim. Mannerheim je bil, čeprav finskega porekla, ruski general in so ga imeli v caristični armadi v velikih časteh. Njegov vpliv je bil tako velik, da ko se je med revolucijo v generalski uniformi v posebnem vozu vračal skozi Rusijo domov, ni nihče položil nanj roke, čeprav so druge generale streljali vse vprek. Trije »O« in peščica drugih finskih častnikov, ki so se bili vzgajali v pruski vojaški šoli, so se podvržli Mannerheimovemu vodstvu. Zaradi odličnih njegovih vojaških sposobnosti se je Fincem posrečilo, da so pogladi Sovjete preko finskih meja.

Danes je Mannerheim po letih že starček, toda še poln življenja in volje. Vse svoje duševne zmožnosti je sedaj posvetil enemu: da bi vdrgo pogladi sovjetske čete čez finske meje. Generalski trozvezi popolnoma zaupa. Ne bi mogel najti boljših sodelavcev kakor so ti trije »O« in obramba Finske je v dobrih in pravih rokah.

Kakšni so ti trije generali

Oesterman je star 47 let in je najbolj po prusko vzgojen. Ko je bil še poveljnik polka, so njegovi vojaki odnesli vsa prva mesta v streljanju in smučanju. Zaradi svojih zmožnosti je bil imenovan na visoko mesto. Poznan je zlasti kot dober organizator in strog častnik.

Oesch je istih let kakor Oesterman in je v vojaških krogih poznan kot dober strateg ter ga uvrščajo zaradi tega takoj za Mannerheimom. Načelnik generalnega štaba je že sedem let. Finci so se pripravljali vseh dvajset let,

kar imajo svojo državo, na morebiten spopad z Rusijo in niso se zmotili. Niso se samo utrjevali, ampak je moral vsak finski častnik znati gladko rusko.

Ohlqvist je najmlajši med njimi in je star 45 let. On se osebno udeležuje na obrambni liniji, ki je za Finsko življenjskega pomena. Poverili so mu nalogo, da brani vrata karelijske ožine, ki gre proti Leningradu. Tudi četam, ki se bojujejo na severu Ladoškega jezera, poveljuje on in vodi vse operacije. Zamislil si je načrt Mannerheimove linije, kajti dobro pozna vso pokrajino, koder linija teče. Med mostovom je izredno priljubljen in kjer se prikaže, prinese med vojaške veselje.

Ti in taki so najboljši generali finske vojske, ki je sicer majhna, toda vodijo jo pa sposobni ljudje. Znani so jo tako sijajno organizirali, da govorijo danes o njej vsi vojaški strokovnjaki z velikim spoštovanjem.

Razen teh veteranov iz svetovne vojne, ki so se učili vojne umetnosti v nemški armadi, vodijo finsko vojsko še drugi sposobni častniki, ki so se učili vojnih umetnosti v francoski visoki vojni šoli.

Nihče ne ve, kako se bo vse to končalo, vendar je gotovo, da, dokler bodo Finci zapuili vase, v svoje orožje in v svoje voditelje, bo Sovjetom še presneto vroče.



Angleška vojska na francoskem bojišču je sestavljena iz čet, ki so se zbrale z vseh koncev angleške svetovne cesarstva. Pa ne samo ljudje, tudi živali. Na gornji sliki vidimo oddelke mežgov, ki so jih na mrzli sever prepeljali iz domovine pomaranč, z otoka Cipra.

Program radio Ljubljana

Torek, 12. marca: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11 Solska ura: Kaj čitajo in pišejo učenci na ljubljanski gluhošolnici (g. Vinko Rupnik) — 12 V modrih vodah havaljskih (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 18 »Pomlad« nasproti. Poje deklinski zbor »Vigred«, igra Radijski orkester, dirig. D. M. Sijanec — 18.40 Poseben razlog za težave pri družinski vzgoji (g. dr. Stanko Gogala) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Josip Drazekovič, hrvatski pripovednik (Branko Mašič, književnik, Zagreb) — 19.40 Objave — 19.50 Gospodarska poročila (g. Drago Potočnik) — 20 Spominski večer ob 30letnici smrti pesnika Antona Medveda: 1. Uvodna glasba, 2. Anton Medved (govor: g. prof. Fr. Koblar), 3. Pesmi (recitirajo člani narodnega gledališča), 4. Savel — dramatični prizor (izvajajo člani radijske igralske družine) — 22 Napovedi, poročila — 22. Veseli zvoki (Radijski orkester).

Drugi programi

Torek, 12. marca: Beograd: 20.40 Filharmonični konc. — Zagreb: 20.30 Ork. in klavir. — Bratislava: 21.20 Moyzesova simfonija v d-uru. — Praga: 21. Česka glasba. — Sofija: 20 komorni. konc. — Beromünster: 20.10 Ork. konc. — Budimpešta: 19.30 Opera. — Bukarešta: 20 Haydnov konc.

Vsaskdanja slika s Severnega morja: velik parnik za prevoz petroleja, ki ga je bombardiralo nemško letalo, se potaplja.

R. L. Stevensoni:

Na Južnem morju

Ali ne duhate čudovitega vonja po cvetlicah? »O, da, eveda,« mu je odvrnil svak, »na to smo mi tu navajeni! To je pri nas noč za nočjo!« Prihodnje jutro sta se šla oba moža sprehajati, in vдовec je priznal svojemu svaku, da njegova žena etalno obiskuje hišo, da, nekoč jo je bil celo videl na lastne oči. Bila je po postavi in po obleki prav taka kakor takrat, ko je še živela, in tudi zdaj je bila okrašena s cvetjem: le da se je premikala sem pa tja na ta način, da je za nekaj palcev lebdela od tal in da je tudi s suhih nogami zdrlela čez rečno gladino. In zdaj prihajamo k sporni točki: vesleje se je kazala le s hrbita, in svaka sta se, ko eta o tej reči razpravljala, zedinila v tem, da je tako delala zato, ker je hotela prikriti sledove svoje trohobe in razpadanja.

Zdaj pa še moja samoanska zgodba.

Hvaležen moram biti zanj dr. F. Ottu Sierichu, čigar zbirko folklorističnih pripovedk ogledujem z izrednim zanimanjem ter se mi zdi močno pomembna. Neki človek na Manu'aju se je poročil z dvema ženama, nobena pa mu ni dala otroka. Sel je torej na Sawa'i, se tam poročil še vtretje ter je imel več sreče.

Ko je njegova tretja žena začutila, da se je njena ura približala, se je njen mož spomnil, da je tod, v tuji deželi, praz za prav le siromak, in da bi se moral, ko bo dete rojeno, sramovati, ker bodo njegova darila tako skromna in malovredna. Zaman ga je žena poskušala prepričati, da to ni res.

Vrnil se je k svojemu očetu v Manu'ajo, da bi pri njem zaprosil za pomoč, ter se je s tem, kar je utegnil v naglici spraviti skupaj, še islo noč odpravil nazaj.

Tedaj pa sta njegovi prvi dve ženi zvedeli, da je prišel; bili sta jezni, ker ni hotel ostati, da bi ju

obiskal, pa sta se domenili, ga pri njegovem kanoju na obrežju pričakati in ga ubiti.

Medtem pa je njegova tretja žena na Sarva'iju spala.

Njen otrok je bil med tem časom rojen ter je spal ob njeni strani.

Tedaj pa jo je zbudil duh njenega soproga.

»Vstan!« ji je dejal. »Moj oče leži bolan na Manu'aju, morava ga obiskati!«

»Dobro!« mu je odvrnila. »Vzemi ti otroka, jaz pa bom nosila blazino in odejo!«

»Jaz otroka ne morem vzeti!« ji je odvrnil duh.

»Od morja sem preveč mrzel.«

Ko sta prišla na krov, je ženi zadetelo po mrliču.

»Kako pa to? Od kod to?« je vprašala. »Kaj pa imaš v kanoju, nekaj dehnj po mrliču!«

»Prav nič ni v kanoju,« je odvrnil duh. »To je le veter s kopnega, ta prihaja z gora, kjer je najbrž poginila kakšna žival.«

Zdi se, da je bila še tema, ko sta prispela v Manu'ajo — pač najhitrejša voznja, kar jih je kdaj bilo — kajti, ko sta zavozila v krnico med čer, sta zagledala, da v vasi gore mrtvaški ognji.

»Ne morem nositi tvoje ga otroka,« ji je rekel, »ker sem mrtev, in ognji, ki jih vidiš, so ognji mojega pogreba.«

Utrudljivo bi bilo pripovedovati o blodnjah duš v vicih, o surovi manganjski pripovedi, po kateri so neka peklenska božanstva, ki začarajo duše vseh umrlih ter jih uničujejo, o različnih podmorskih in zračnih vmesnih svetovih, kjer se mrtvi košatijo, leno poletavajo sem in tja ali pa spet opravljajo dela, ki so jih bili že za življenja na zemlji. Le eno samo zgodbo bi še navedel, zgodbo, ki ni le sama po sebi prav zares svojevrstna in ta Tahitijsko močno razširjena, ampak ima še to značilnost, da je nastala že v dobi pokristjanjevanja ter je potemtakem stara šele nekaj let. Ta zgodba je dejansko izredno zanimiva. Neka princesa iz vladajoče hiše je umrla ter je bila prepeljana na sosedni otok Raiatea. Tam

pa je zapadla v sužnost nekega duha, ki ji je ukazal, da mora ves dan plezati na kokosove palme ter tam zanj trgati kokosove orehe.

Nekoga dne pa jo je odkril neki drugi duh in sicer iz njene rodbine, odkril jo je v njenem sužnjevanju ter jo na njene tožbe in mile prošnje odvedel s seboj nazaj na Tahiti, kjer so njeno truplo sicer še vedno stražili in čuvali, našla pa ga je že napihnjenega, znamenje, da bo kmalu začelo razpadati in se razkrajati.

Ziva poteza iz te pravljice je okoliščina, da je princesa ob pogledu na svojce tako spačeno in onečeno svetloste prosila, naj bi bila vendarle rajši dokončno prišeta k mrtvim. Za to pa je bilo po vsem videzu že prepozno, kajti, njen duh je bil po kaj malo dostojanstvenem vrodu v telo poklican nazaj, in njeni prestrašeni sorodniki so zagledali, kako se je začelo telo premikati.

Dela, ki jih je princesa morala opravljati in ki so po vsem videzu v zvezi s pokoro in vicih, ter njen gaus nad razpadajočim truplom — to oboje predstavlja prav zares močno značilne podrobnosti.

Resnica je, da si vse te pripovedke druga drugi v mnogih točkah nasprotujejo, razen tega pa so za tuja povzročila še zamračena s skrivnostnim jezikom. Duhovi, strahovi, bogovi in vampirji se pogosto zametavajo. In vendar mislim (z nekaterimi izjemami eveda), da imamo lahko tiste, ki jih smemo pristevati med bogove, še za najmanj zlobne. Sicer se potika po nekaterih zakonitih na Samoi tudi vrsta takih »stalnih« duhov ki tudi ubijajo in morijo, toda zakonitih bogov iz Upolija in Sawa'ija, katerih vojne in kriketski turnirji so še pred kratkim vznemirjali družbo, se ljudje niso bali posebno, nikakor pa ne v takšni meri.

Aana'ski duh, ki se je hranil s dušami, je sicer prav gotovo kaj neprijeten sodobnik, toda visoki bogovi očeta se zde v celem prav gotovo prijazni in ustrežljivi ter pripravljivi za pomoč.

Mahinui — po katerem je bil nazvan naš kaznjeneec — kateh — bog morja in kakor Proteus obdan s celo trumno služužnih božanstev — rad pri-

haja na pomoč brodolomcem ter jih v podobi mavričaste ribe običajno odnaša na kopno. Isto božanstvo je tu idiosilo svečenike z enega otoka na drugega, da, še celo v tem stoletju so lahko videli ljudi, ki so leteli z njegovo pomočjo. Posebno »titularno« božanstvo vsakega posameznega otoka je prav tako izredno ustrežljivo ter rado pomaga na ta način, da javlja e posebnim, klinastim oblakom na obzorju prihod kakšne ladje.

Kdor si lahko pravilno predstavlja te atole, te male samotne koralne otočke, tako ozke, tako nerodovite, tako z vseh strani trdo in neprestano oblegane od morja, temu se bo prav gotovo zazdelo, da mora tod vladati naravnost neverjetna množica pošastnih prebivalcev. Toda s temi, kar sem jih bil našel, njihovo število še ni izčrpano.

Iz različnih slanih ribnikov in kaluz včasih vstajajo — pravijo, da se jih da včasih prav različno videti — lepe ženeke z dolgimi rdečimi lasmi. Kopljajo se, so pa močno bojazljive, boječe kakor miši ter se potopie nemudoma, čim zaslisijo kakšen korak na koralkniku. Za vedno izginejo, ko se potopie v temno vodo.

Znane so kot zdrava, prav nič škodljiva, povsem nenevarna bitja, prebivalci podzemskih svetov.

Prav ista predstava o njih je razširjena tudi na Tahiti, kjer imajo prav tako rdeče lase. Telesa je njihovo tahitsko, Mohurea njihovo paumotsko ime.

Petdnevni praznik

Četrtek, 25. julija. — Cesta je bila danes izredno živahna in sicer zato, ker so prišli možje iz Malega Makina. Nasplošno so ti ljudje višji kakor Bataritariji ter so danes, ker je bil praznik, pohajali okrog okrašen z rumenimi listi v kričaje pisanih, sijajnih oblačilih. Baje so, tako vsaj pripovedujejo, bolj divji — in so na ta svoj sloves baje tudi ponosni. Da zdelo se nam je, kakor da bi se postavljali po cestah tako kot se doma v Invernessu Highlanders v svojih nošah — zavedali so se svojih barbarskih odlik in so bili na te odlike na vso moč ponosni. (Nadaljevanje).